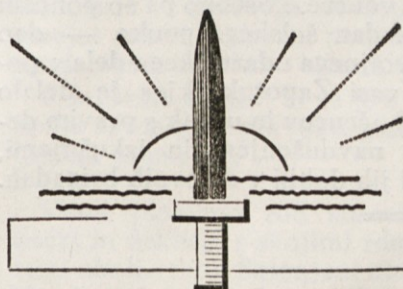




Mlada Korojka

MESEČNA MLADINSKA PRILOGA »SLOVENSKEGA VESTNIKA« ★ DUNAJ, V PETEK 8. NOVEMBRA 1946. — LETNIK I. — ŠTEV. 5



Tje bomo našli pot, kjer nje sinovi si prosti vol'jo vero in postave . . .

Pred sto leti je naš veliki videc zagledal pred seboj cilj trpečega slovenskega naroda. Vroč Prešernovo srce je zaslutilo svetle dneve, ki jim gre zatirano ljudstvo nasproti. Te besede so krepile skozi stoletja srca naših mož; v najtežjih dnevih smo se tudi najbolj jasno zavedali našega cilja. V tistih dneh, ko je slovenski človek veljal deset Judeževih srebrnikov in je njegova kri curljala iz drvečih gestapovskih vozil na prašno cesto, smo se jasno zavedli še nečesa. Cilj je bil pred nami, le na veliko vprašanje, kako ga doseči, nismo našli odgovora. V tistih dneh smo ga našli. Pravice do svobodnega življenja nikdo ne poklanja, nikdar je ne izmoleduješ. Lahko si jo samo priboriš. Tako smo tudi delali.

V dneh osvobodilnega boja se je slovenski narod združil okoli enotne misli: »Hočemo živeti svobodni in združeni pod eno streho v svoji ljudski republiki Sloveniji v okviru federativne, demokratične Jugoslavije.« S tem geslom v srcu je živel in umiral slovenski človek; slovenska mladina je ob tej misli pozabila svojo mladost in s spoznanjem moža šla v boj za njeno uresničenje. Z njenih usten se je tedaj izvil trdo spoznanje:

»Biti mlad v teh težkih časih, to se pravi, brez mladosti biti mlad, zreti starega sveta prepad, skrivati premnogo nad, to se pravi biti mlad...«

A mladi človek je ob zavesti svoje velike naloge s pesnikom Destovnikom—Kajuhom vred vzkliknil: »Pa je vendar sreča biti mlad...«

Trpko je okušati zatiralčev bič, mučno je trohneti med sivimi zidovi, težka je borba na življenje in smrt, toda vendar je na ustih mladega človeka igral smehljaj sreče. Lahko je trpljenje, če imaš zavest, da nosiš usodo ljudstva na svojih ramenih. Mladina jo je nosila in srečen je bil njen smeh.

Maršal Tito je naročil zastopnikom zastopnikom jugoslovanskih narodov, ko so šli na konferenco v Pariz: »... naša delegacija ne sme v Parizu niti za trenutek pozabiti na dediščino, ki so nam jo zapustili padli borci!« Kot je bila osvobodilna borba za nas življenjsko vprašanje, tako je bil tudi Pariz. Nismo si šli ogledovat tujega mesta in se seznaniti s tujimi narodi. Nismo šli kupčevat, temveč iskati pravice. A Pariz je postal le člen verige naše borbe za pravico. Naš slovenski rojak, vodja jugoslovanske delegacije je zato ob povratku vzkliknil: »Boj za našo osvoboditev in združitev še ni končan...« A trdno zaupajoč v končno zmago je dejal: »Zmaga pravične stvari je prav tako neizbežna, kakor je neizbežen napredek človeštva nad nasiljem in tiranijo.«

Veliko zapuščino je nam, mladini, zapustil naš pesnik Prešeren. Jasno pot in politično nalogo nam je začrtal slovenski politik. Trohneča telesa, a živa vroča srca naših mladih padlih sobojevnikov pa nas obvezujejo, da izpolnimo njih oporoko.

Katero mlado srce, ki bije na naši koroški zemlji, more ostati nemo in brez vročega utripa, kadar nosi v sebi te misli in to oporoko? Kakšno nasilje more ustrahovati tako srce? Mar

se srca ne krepe v viharju? Mar ne vzkliknejo ponosno in kljubovalno: »Le naj še močnejše zahrumi vihar!«

»Imeli smo na konferenci,« je ob povratku iz Pariza dejal Edvard Kardelj, »tako stanovitno stalno in močno pomoč, kakršna je bila bratska, nesebična pomoč velike Sovjetske zveze in vseh slovanskih narodov.« Ta zavest mora krepiti tudi nas. Zavest, da nam v boju stojijo ob strani Sovjetska zveza, slovanski narodi in vse napredno človeštvo, daje našemu boju nezlomljivo hrbtenico. Kdor vidi samo domačo dolino in domačo vas, ta se čuti osamljen v tem boju. Trudne misli ga vodijo v obup, glava mu omahne pod trpkostjo boja. In prav tako: Kdor žalosten strmi nad tegobo današnjega dneva, ta se ne krepi v zarji prihajajočega.

Ali se lahko imenujemo mladina, če ne gremo z zanosom in z zaupanjem v jutrišni dan skozi trde dni? Ne bi bili vredni imena slovenska mladina, če ne bi naša mlada srca utripala ob misli na eno samo veliko dolžnost: Uresničiti moramo združitev vsega slovenskega naroda.

Naša mladinska delegacija nam je iz Podrožčice prinesla besede Edvarda Kardelja, ki je dejal, da »bodo pri reševanju koroškega vprašanja zastavili vse sile za resnično demokratično rešitev. Predvsem pa je potrebna nadaljnja borba nas vseh, tu na koroških tleh, da bomo čimprej združeni vsi pod eno skupno streho. Tudi aretacije in razne druge nasilnosti s strani reakcije nas ne smejo ovirati pri našem delu, ker imajo jasen namen za-

Maršal Tito graditeljem mladinske proge

„Proga, ki jo gradimo, je samo del tega, kar moramo še storiti“

Maršal Tito je v oktobru ponovno obiskal mlade graditelje proge Brčko—Banoviči. V svojem nagovoru je med drugim dejal:

»Nisem prišel zato, da bi vam vlival s svojimi besedami novih sil, novega navdušenja in vas vzbujal k delu. Tega vam ni potrebno. S svojim do-

navzamejo navdušenja, ki vlada pri vas, in da vidijo, kaj je in v čem obstoja ta gonilna sila v Jugoslaviji, ki žene našo mladino naprej in ki ustvarja iz vas neutrudljivega, vztrajnega graditelja nove in srečnejše bodočnosti naše dežele. To jih torej zanima in zaradi tega so prišli sem. Prišli so, da

slovansko ljudstvo ne bi tako zaupalo v vas. Ko vi ne bi pokazali danes pri mirni izgradnji tako ogromnih naprav in ko ne bi dajali tako izredno velikih in sijajnih zgledov delovnega junaštva, ne bi verjeli, da boste zgradili to progo v določenem roku. Ker pa ste izvrševali dosedanje naloge, ki so bile postavljene pred vas, ne glede na njihovo težavnost, imamo v vas brezmejno zaupanje. Mladina Jugoslavije zasluži po svojem dosedanjem delu, svoji borbi v vojni in junaštvu pri izgradnji dežele polno zaupanje vsega ljudstva.

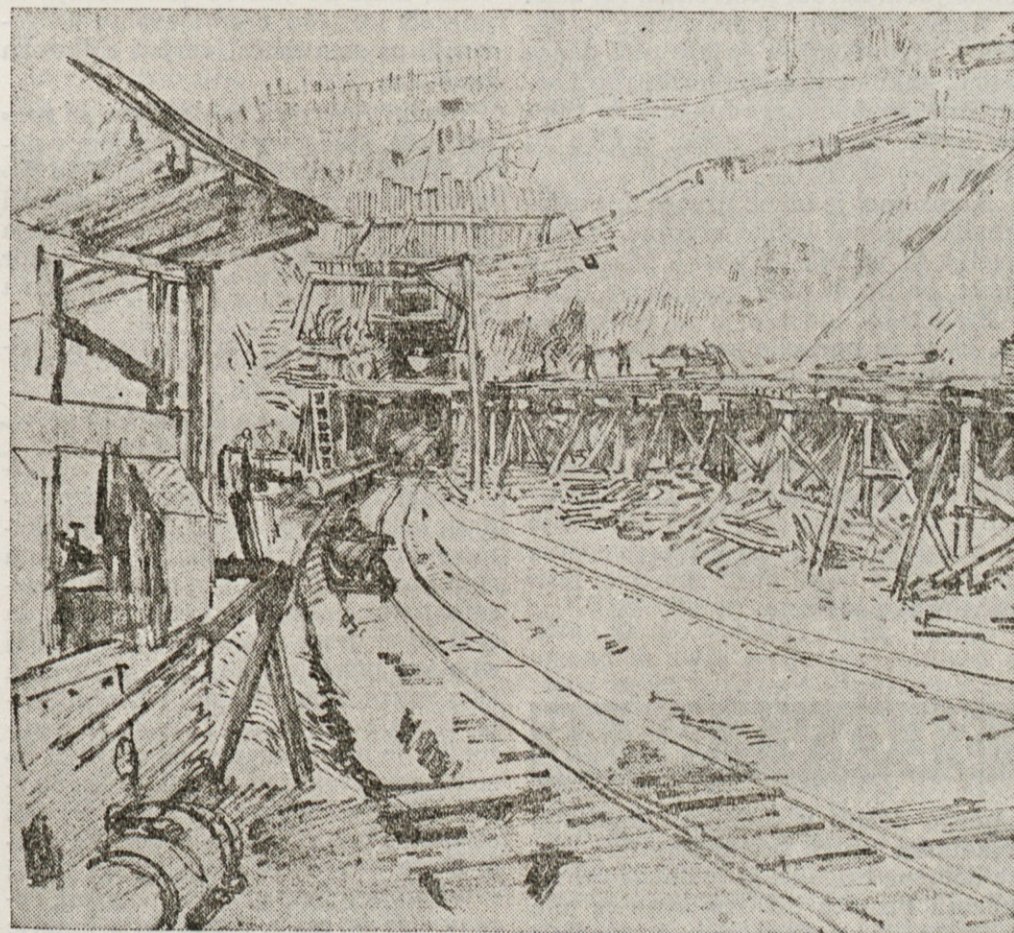
KAKŠNI SO NAŠI BODOČI IZGLEDI?

Ko bo proga dograjena, ne bomo prekrizali rok, ampak bomo gradili še nove in nove stvari. Proga, ki jo sedaj nazivamo Brčko—Banoviči, bo nosila pozneje naziv Brčko—Banoviči—Sarajevo. Zgraditi moramo progo še dalje do Sarajeva, in sicer širokotirno, ker je to v življenjskem interesu vseh naših narodov. Bosna je bogata na vseh mogočih rudah in gozdovih. Ustvariti moramo možnost, da bomo to izvažali ali pa da bomo predelovali v Bosni sami. Zato moramo tudi zgraditi progo od Brčkega do Sarajeva. Ne dvomim, da bo naša mladina v prihodnjem obdobju gradnje te proge pokazala prav take zglede požrtvovalnosti in junaštva pri delu, kakršne je pokazala do sedaj.

In res ste mnogo storili. To, kar je bilo do danes storjenega, je bilo storjeno v kratkem času in daje resnični zgled za to, kako je možno nekaj storiti, če ima ljudstvo in graditelji nove Jugoslavije tak polet, kakršnega imate vi.

Pred vas bodo postavljene še težke naloge, ker živimo v obdobju, ko nam hočejo nekateri nenaklonjeni elementi v nekaterih državah na vsak način preprečiti napredek, ki ga hočemo doseči. Prav zato pa smo prisiljeni nasloniti se na svoje lastne sile. Ne bomo čakali pomoči od zunaj, pač pa bomo neutrudno delali, da bi čimprej izgradili vso deželo z lastnimi močmi.

Samo z nekaj besedami bom omenil to, kar moramo storiti v najkrajšem času — v nekaj letih. Izgraditi mora-



Predor Majenca na Mladinski progi

sedanjim delom ste dokazali, da ste za delo zelo navdušeni. Pri delu ste pokazali neizmerno vztrajnost, požrtvovalnost in pripravljenost za največje napore pri izvrševanju nalog, ki jih je prevzela mladina, pa tudi za izvršitev še mnogih drugih nalog, ki bodo postavljene pred vas.

Da je temu tako, vidimo najbolj iz tega, da na progo, ki jo gradite, niso prišle samo številne delegacije, ampak tudi delovne brigade iz drugih dežel. Prišli so predvsem zato, da se

vidijo vas in da vidijo našo mladino, o kateri so že mnogo slišali. Slišali so že o mnogih njenih podvigih v pretekli vojni, slišijo pa tudi sedaj o mnogih podvigih pri izgradnji naše dežele.

MLADINA JUGOSLAVIJE ZA SLUŽI BREZMEJNO ZAUPANJE NJE JUGOSLOVANSKIH NARODOV

Ko bi mladinci in mladinke do sedaj ne bili izvršili nalog, katere so jim bile zadane na primer v vojni, jugo-

mo železniško mrežo in druge prometne zveze, zgraditi moramo industrijo in storiti moramo vse, da bodo rude in drugo bogastvo, ki nam ga daje dežela, predelano pri nas, da ne bi izvažali surovin, nato pa spet drago kupovali izdelke v tujini itd. Prav tako moramo elektrificirati našo deželo. Elektrifikacija je prva in osnovna stvar. Vse pa zahteva ogromnih žrtev in naporov, toda vse to moramo uresničiti. Prepričan sem, da omenjene naloge ne bodo vzbudile v vas malodušnosti, ampak bodo nasprotno vzbudile v vaših srcih še večjo željo, da bomo obvladali vse težave in napore, ki nas čakajo.

Na koncu bi vam rad povedal samo eno stvar. Ko boste prebili tu vam določen rok — in mislim, da ste vi zad-

nja izmena — bodite potem, ko se vrnete v svoje kraje, kjer živite in delate, vztrajni tudi v pridobivanju onih maloštevilnih mladih ljudi, ki še dvomijo v naše napore pri izgradnji dežele. Naj jim bo vaš polet in vaše delovno navdušenje za zgled in obenem spodbuda, da stopijo v vaše vrste in se vključijo v to splošno delovno skupnost, ki danes gradi novo Jugoslavijo. Reči moram, da v naši deželi ne sme biti državljana, ki ne bi bil vključen v te splošne napore naših narodov, če ceni svojo deželo in če ji želi dobro. To, kar gradimo, gradimo v interesu vseh, ki prebivajo v današnji Jugoslaviji. Zato mora vsak državljan vložiti vse svoje sile v obnovo in izgradnjo in delati, kakor delate vi — naša slavna mladina nove Jugoslavije.

KOROŠKA MLADINA JE POZDRAVILA KARDELJA

Že dolgo časa smo se pripravljali na to, kako bomo pozdravili jugoslovansko delegacijo, ko se bo vračala s pariške mirovne konference. Iz vseh krajev Slovenske Koroške so k nam prinašali skromna darila, ki jih je pripravila mladina, dostikrat tudi s precejšnjimi žrtvami. Toda s tem je hotela izraziti zaupanje v delo naše delegacije pri reševanju naših narodnih zadev.

Ko je povedal radio, da se vrača naša delegacija mimo našega kraja v domovino, smo prinesli vsa darila na postajo. Pri sprejemu so bili zastopniki OF, Prosvetne zveze, izseljencev in mladine.

V pozni noči je vlak prispel v Področico. Ko je tovariš Kardelj izvedel, da bi ga mi radi pozdravili, se je takoj pojavil v salonskem vozu in nas povabil tja. Izročili smo mu darila in ga pozdravili v imenu mladine vseh krajev Slovenske Koroške. Zastopniki Pokrajinskega odbora Osvobodilne fronte in Prosvetne zveze so izročili Kardelju borbene pozdrave vseh koroških Slovencev. Poročali so mu o vedno enakem nasilju, ki ga morajo še sedaj prenašati Slovenci, ter mu razložili splošen položaj na Koroškem. Nato so ga naprosili, da bi pri obrav-

navanju naših vprašanj jugoslovanska delegacija do skrajne možnosti branila naše zahteve po združitvi z ostalim slovenskim narodom.

Tovariš Kardelj se je v imenu delegacije in jugoslovanske vlade zahvalil za naše pozdrave in nam zagotovil, da bo Jugoslavija zastavila vse sile za resnično demokratično rešitev koroškega vprašanja. Naglasil je, da je v prvi vrsti potrebna nadaljnja borba nas vseh tu na tleh Slovenske Koroške, da bomo čimprej združeni vsi pod skupno streho. Tudi aretacije in razne druge nasilnosti s strani reakcije nas pri delu ne smejo ovirati, ker hočejo reakcionarji s tem doseči le to, da bi se mi ustrašili in odnehali od borbe ter se odrekli svoji pravici do življenja. V prvi vrsti, je dejal tovariš Kardelj, je mladina tista gonilna sila, ki premaga vse ovire, kar je posebno pokazala osvobodilna borba. Na koncu nam je rekel, da je prepričan v našo zmago in v bodočo svobodo.

Za njegovo prisrčno razlaganje smo se mu lepo zahvalili. Na vse nas so naspravile njegove besede močan vtis. Iz njegovih besed smo čutili vso njegovo ljubezen do Slovenske Koroške. Zdaj bomo delali še z večjo vnemo, ker vemo, da hodimo po pravi poti!

28 letnica ustanovitve „Komsomola“

29. oktobra je bila 28 letnica ustanovitve Vsevezne leninske komunistične mladine — Komsomola.

Komsomol je hodil pot naporov in težav, slave in uspehov od prvih dni Oktobrske revolucije, preko državljanske vojne, ustvarjalnih petletk v času miru in Domovinske vojne proti fašističnim razbojnikom do obnove in izgradnje gospodarstva v današnjih dneh.

Komsomolci in komsomolke so pokazali zlasti v Domovinski vojni vse vzvišene in plemenite lastnosti sovjetske mladine. Neizmerna ljubezen do svoje domovine, mržnja do napačcev, hrabrost in smelost komsomolcev in komsomolk so ustvarile nepozabna dejanja, ki so presenetila ves svet. Mlado pokolenje sovjetskega ljudstva se je pokazalo vredno velikih ciljev, za katere so se borili vsi svo-

bodoljubni narodi proti silam fašizma.

Komsomolci in komsomolke so dali v preteklosti in dajejo tudi danes zgled, kako se je treba boriti proti sovražnikom delovnega ljudstva in kako je treba ustvarjati novo, boljšo in srečnejšo življenje.

Komsomol je bil od prvega dne ustanovitve primer velike vzgojne organizacije, ki vzgaja sovjetsko mladino v nove, boljše in požrtvovalnejše ljudi.

Sovjetsko ljudstvo je za veliko delo, ki ga je opravila sovjetska mladina, komsomolci in komsomolke, nagradilo Komsomol s tremi odlikovanji: z redom Rdeče zastave v državljanski vojni, z redom Rdeče zastave dela za delovne napore v letih ustvarjanja in graditve sovjetske industrije in z redom Lenina za velika junaštva in zasluge v vojni proti nemškimi fašističnim napadalcem.

umorno delajo v rudniku, graditelje mladinske proge Brčko-Banoviči, članke delovne brigade, ki je delala pri regulaciji Pesnice itd. Kolikšno je bilo zanimanje za volitve, nam dokazujejo mladinci, ki so prišli iz krajev, oddaljenih 40 do 50 km od Trbovelj. Ali pa mlada partizanka, ki je v narodno-osvobodilni borbi izgubila nogo, in je kljub velikim bolečinam, ki jih še vedno trpi, prišla na prve mladinske volitve. Volitve so še bolj utrdile mladinsko organizacijo, tako da bo mladina lahko izpolnila obveznosti, ki si jih je zadala za novo trimesečno tekmovalanje.

**TAM, KJER VOLIJO
STOODSTOTNO...**

Mladina v vasi Žepovci v radgonškem okraju je prva izvedla volitve

novega odbora in delegatov. V vsej vasi je 83 mladincev in mladink, ki so se vsi udeležili volitev. Pa ni samo st odstotna udeležba pri volitvah dokaz visoke zavednosti te mladine. Prinašamo samo nekaj podatkov o njihovem delu: 13 mladincev in mladink se je javila za gradnjo proge Brčko-Banoviči, 4 so sodelovali pri regulaciji Pesnice, 15 jih je delalo na novi cesti Negovo-Benedik, 10 jih bo še šlo v prihodnji izmeni. Vsa mladina pomaga z delom kmečko-produktivni zadrugi; vsak dan pa gre po osem mladincev pomagat družinam, ki so poslale sinove ali hčere v mladinske delovne brigade. Od pomladi so opravili 15.000 delovnih ur. Vsak teden je naročnih 40 članov, »stenčas« pa redno menjavajo vsak teden. V nedeljah pa urijo

svoje telo s telovadbo in športom. Poleg vsega tega pa so prevzeli skrbstvo nad Domom onemoglih v Črncih.

NA SREDNJETEHNIČNI SOLI V LJUBLJANI

se tudi pripravljajo na volitve. Sicer jim šolski pouk jemlje veliko časa, saj traja od 8 jutraj do 6. ure zvečer, a vseeno so si organizirali razne študijske in izobraževalne krožke, pomagajo tovarišem, ki se teže učijo, in se živahno udeležujejo vseh debat, ki zadevajo volitve. Posebno pa so ponosni na prvi dan šolskega pouka — dan prostovoljnega udarniškega dela v porušenih vasi Zapotok, kjer je delalo nad 700 učencev in učenek s pravim delovnim navdušenjem in izkušnjami, ki so si jih dobili v delovnih brigadah.

Pismo slovenskega omladinca iz zapora

Dragi stric! V začetku Ti pošiljam najlepše pozdrave, in tudi Rudiju. Mislim, da se dobro počutiš in si zdrav kakor jaz. V nedeljo bo šest tednov, kar smo tukaj. Čas je doslej hitro minil. Bog ve, kako dolgo bo še trajalo. Toda to nič ne de, saj vse mine! Zame ta zapor ni nič posebno hudega, saj sem mlad, zelo mlad. Kaj zato, če malo sedim! Hudo mi je samo zato, ker vem, kako je doma. Čakajo, čakajo, mene pa od nikoder. Gotovo se jezijo. A potrpeti bo treba. Saj ne bo vedno tako!

Ko so me zasliševali, mi je orožnik rekel:

»Fant, ali te ni škoda? Zdaj boš moral pa šest mesecev sedeti!«

Jaz sem mu pa odgovoril:

»Če so naši tovariši lahko dali živ-

ljenje za svobodo, bomo tudi mi presedeli teh šest mesecev. Življenje damo, naše Koroške pa ne damo!«

Mislim, da bo kmalu za vse nas zasijala zlata svoboda. Dokler je pa ne bo, se bomo pa borili zanjo naprej, kakor smo že vajeni.

Ali je doma kaj novega? Ali kaj mislite na to, koliko časa nas mislijo še držati v kletki? Mislim, da ne bo več dolgo.

Zdaj končam svoje pismo. Upam, da boš dal kmalu glas od sebe, rad preberem pismo, če ga dobim, posebno če govori o domačih. Saj veš, kako je tukaj. To pismo je napisano s sviničnikom in precej slabo, pa moraš že oprostiti. Še enkrat Te lepo pozdravljam, in vse domače.

Tvoj

Avstrijski mladinec piše

Od avstrijskega mladince W. M. iz Borovelj smo prejeli dopis v nemščini, ki ga v prevodu prinašamo:

Pred kratkim sem imel priložnost govoriti z mladinci in mladinkami, ki so bili v Jugoslaviji v šoli in so pripovedovali o svojih vtisih o novi Jugoslaviji. Spočetka nisem mogel prav verjeti. Ko pa sem ob pripovedovanju videl, kako so jim od navdušenja sijale oči in kako prepričevalno so govorili, pa sem moral verjeti njihovim besedam.

Mnogi Avstrijci, zaslepljeni od propagande, gledajo z nezaupanjem v novo ljudsko državo. Mnogi tudi še danes ne razumejo, žal tudi med delavci in delavsko mladino, da je današnja Jugoslavija nekaj čisto drugega kakor stara Jugoslavija. To je popolnoma napačno.

Posebno sem se čudil, ko so mi pri-

povedovali, da se lahko kupijo v prosti prodaji mnoge stvari, ki jih pri nas vidimo samo na dunajskem velesejmu. Pri tem sem se moral nehote vprašati, zakaj pri nas poldrugo leto po osvoboditvi dobivamo še vedno tako pičlo odmerjeno hrano in skoraj ničesar za obleči. Vprašati se moramo, zakaj se nikamor nič ne premakne.

Če pa vidimo, da nekatere stranke ne delajo v interesu ljudstva, potem je tudi jasno, zakaj živimo v takšnih razmerah.

Mnogo bolje bi bilo, to mora priznati vsak pameten človek, da bi se energično nastopilo proti hujskanju, ki je naperjeno proti novi Jugoslaviji, kakor pa, da se ta lažniva propaganda še podpira. Vsak pa naj bi opazoval rajši, kakšno je življenje v novi Jugoslaviji in kakšna je ljudska politika in se na tem učil.

Iz Remšenika pri Železni kapli

Dragi »Vestnik«, ne morem ti povedati, kako smo te veseli. Komaj čakamo sobote, da prideš med nas in nam spet poveš kaj lepega in novega. Z veseljem te sprejemamo, ker vemo, da si ti edini pravi za nas Slovence. Zdaj smo kar ponosni tudi tukaj pri nas in smo srečni, samo da smo rešeni hitlerjevskega suženjstva. Tudi tu v Remšeniku je bilo mnogo partizanov in izseljencev. Nekaj pa se nas je le še vrnilo domov, čeprav je hotel nemški okupator pobiti vse Slovence. Pa hvala Bogu — vseh ni mogel. Tudi tukaj v tej majhni Sali smo kar ponosni, čeprav nas je malo. Samo trije kmetje in dve kajži, sami Slovenci.

Čeprav je pri nas majhna kajža v samotni, so vendar partizani zmeraj našli k nam. Tudi mi smo jih z veseljem sprejeli in dali, kar je bilo mogoče. Seveda pri nas niso ničesar posebnega dobili, ker smo bolj revni. Prišli so pa vendar skoraj vsak dan. Kadar so prišli, so se počutili kakor doma, nikoli ni bilo treba držati straže. Če je bilo treba, so nam tudi pomagali pri delu, ki ga je bilo vedno dovolj. Tedaj sva bila že sama z bratcem, starejši brat je bil šel v partizane. Eno leto po tem so odgnali tudi mamico. Midva sama sva nadaljevala delo za dom in za par-

tizane. Brat jim je pomagal s hrano in z vsem, kar je bilo mogoče, in tudi jaz sem priskočila, če je bilo treba. Bila sem za kurirko in prinašala pošto in tudi hrano. Ostala sva previdna, saj se je bilo treba bati, da bi naju kdo naznanil. Prišel je čas, ko bi tudi brat moral iti k Nemcem v vojsko. Odločil se je, zapustil dom in je odšel z najboljšimi borci — s partizani, da bi se boril za boljšo bodočnost. Tri dni pozneje so tudi mene zaprli — dom je ostal prazen.

Ob koncu vojne smo zopet prišli skupaj. Še enega čakamo, da bi se srečno vrnil v domovino.

Nimamo še prave svobode, ni še iztrebljen nacizem na Koroškem. Nacisti bi še radi nosili glave pokoncu. Posebno radi zapirajo naše borce — partizane; zaslužili so si popolno svobodo, pa so še sedaj najbolj zaničevani. Radi bi jih bili uničili in pobili, pa jih niso mogli in jih tudi ne bodo.

Zdaj se moramo boriti še naprej za boljšo bodočnost, da bomo tudi Slovenci smeli hoditi enkrat svobodno pot. Hočemo svobodo, pravo svobodo, ki so za njo padli naši najboljši sinovi in hčere, naši dragi borci — partizani.

Lizika

Kaj dela

MLADINA SLOVENIJE

PRED MLADINSKIMI VOLITVAMI

Po vsej Sloveniji so v teku volitve v odbore mladinske organizacije. Več krajev, okrajev, tovarn in šol je že izvedlo volitve, drugod pa so šele predvolilna zborovanja, kjer razpravljajo o statutu Ljudske mladine Jugoslavije in volijo kandidacijske odbore. Vsa vaša, vsa tovarna ve za dan mladinskih volitev. Saj mladina krasi hiše, izdeluje transparente, posebno pa se potruje z okrasitvijo volivne dvorane. Nikakor noče zaostajati pri svojih volitvah za volitvami v ustavodajno skupščino pred enim letom.

Tako so na primer že izvedli volitve v Trbovljah, kjer je delavska mladina skupno s kmečko volila najboljše kandidatke: hrabre partizane, ki sedaj ne-

Povest o

1946 — 1950

PETLETKI

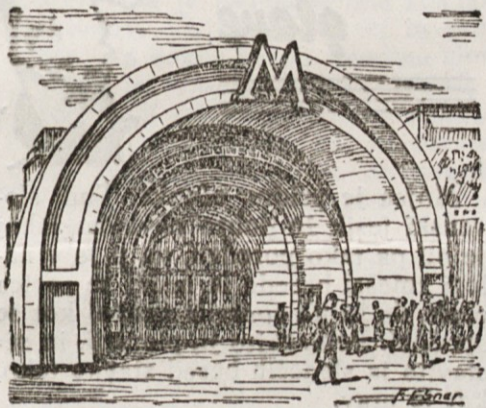
V začetku aprila tega leta je bil na zasedanju Vrhovnega sovjeta ZSSR sprejet zakon o novem petletnem gospodarskem načrtu — o četrti petletki.

Prinašamo članek, ki ga je o tem objavila »Pionirska pravda«, glasilo sovjetskih pionirjev.

Vesel pionirski rod ste vi danes, dečki in deklice, s svojimi rdečimi rutami okoli vratu. Sklonjeni nad šolsko klopjo rešujete naloge, pišete po nareku, v prostih urah pa igrate nogomet, rezljate modele in sanjate o tistem času, ko boste gradili ladje, hiše, letala, toda ne več igračke, temveč prave; ko boste s polno zavestjo mogli reči:

»Zrasel sem. Sedaj sem tudi jaz velik.«

Mnogim od vas se bo ta sen izpolnil čez pet let. Zamislite si junij 1950! Položili ste veliko maturo, poslovi ste se od tovarišev in učiteljev in poslednjič odhajate po stopnicah šolskega poslopja. Svež veter veje v lica in zdi se vam, da v šumenju vetra slišite pesem. Morda pa poje to le vaša mlada, vrela kri? Prevzema vas novo, še neznano občutje nenavadne moči, ki vznemirja.



Postaja na moskovski podzemski železnici

»Zdravo, življenje!«

S čim vas bo dočakalo življenje na pragu mladosti? Kakšne poti se bodo odprle pred vami? Kakšna bo postala Domovina čez pol leta?

KADAR ŠTEVILKE POJEJO KOT PESEM

Na govorniški oder je stopil predsednik GOSPLANA (državni gospodarski načrtni urad) poslanec N. A. Voznesenski. Dobil je besedo in poroča o petletki, o obnovi in razvoju narodnega gospodarstva Sovjetske zveze v času od 1946 do 1950. V dvorani velikega Kremeljskega dvorca, v nekdanjem carskem dvoru, kjer zaseda Vrhovni sovjet ZSSR, je zavladala tišina.

Poročevalec je pričel:

25,4 milijona ton jekla, 250 milijonov ton premoga, 35,4 milijona ton nafte, 82 milijard kilovatnih ur energije, 500 tisoč avtomobilov, 4 milijarde 668 milijonov metrov bombažne tkanine — vse to bo proizvedla Sovjetska zveza leta 1950.

Da bi bolj jasno razumeli veličino teh števil, si pogledajmo nekaj primerov! Vzemimo, da bi sešili samo iz bombažne tkanine (ne da bi računali volno in svilo), ki jo bodo tega leta izgotovile naše tovarne, trak. S tem pisanim pasom bi lahko zemljo nič manj ko sedemnajstkrat ovili. Iz te tkanine bi lahko skrojili 1 milijardo 556 milijonov oblek.

Kaj je to — kilovatna ura? To so približno trije delovni dnevi močnega človeka. To pomeni, da bo električna sila, ki se bo proizvajala leta 1950 v Sovjetski zvezi, opravila v letu dni delo, pri katerem bi milijon krepkih ljudi moralo delati 820 let.

Nafto imenujejo »kri strojev«. Nafta žene motorje letal, tankov, avto-

mobilov. Če bi zlili vso nafto, ki jo bomo tedaj dobili pri nas v enem letu, na en prostor, bi nastalo celo morje.

Sedaj pa poiskusimo v mislih nato-voriti na vagon ves premog, kar ga bomo izkopali v enem letu iz naših rudnikov. Za to bi bilo treba dvanajst vlakov. Toda kakšnih vlakov! Vsak bi bil dolg od Moskve do Vladivostoka! (Kdor ne ve, kako dolg bi bil ta vlak, naj pogleda zemljevid!)

Zapomnili ste si številko: 500.000 avtomobilov. To številko si lahko ob-razložimo takole: vsako minuto se bo sta v naši deželi spustila z dvigalom dva nova avtomobila.

Kaj pa pomenijo številke: 19,5 mili-jona ton litega železa in 25,4 milijona ton jekla na leto? Te številke so naj-važnejše, saj pomenijo, da bo sovjet-ska zemlja okovana v nepristopen oklep, ki se bo ob njem razbil vsakdo, če bi si drznil dotakniti se naše svete dežele.

Toda kovina ni samo orožje. V po-ročilu o petletki je govora tudi o tem, da je procvit težkega železarstva — pogoj za obnovo in razvoj vsega na-rodne gospodarstva v ZSSR.

Kovina — to je temelj tehnike, te-melj moči naše dežele. Iz kovine de-lamo stroje.

ORJAŠKA MOČ

Kadar hočete zagotoviti svoji mami-ci, da boste to, kar je prosila, napra-vili kar se da hitro, tedaj ji pravite: »Naredil bom v treh minutah!«

Tri minute — to je zelo kratek rok, v treh minutah si še vsak deček ne zna zavezati čevljev in tudi vsaka de-klca si ne splete las. A glejte, tekoče-ga traku, ki spaja obrtne mize kovin-ske stružnice, ki jih je izdelala tovar-na »KONSTRUKCIJA OBRTHNIH MIZ«, pa vsake tri in pol minute pri-hajajo izdelani deli strojev.

Znano je, kako hitro teče delo pri dvigalih, če vsak delavec opravlja sa-mo eno vrsto dela. A tukaj na tak na-čin ne delajo delavci, temveč stroji — štirinajst obrtnih miz, ki so zveza-ne z avtomatično tekočim trakom. Del stroja, ki je v delu, postavijo na za-četek traku, potem pa se sam preme-šča od ene obrtne mize do druge: ena miza seka, druga ostri, tretja gladi.

Če bi hoteli opraviti vsa ta dela na običajni obrtni mizi, bi potrebovali tri ure in petnajst minut. Če pa povežemo te obrtne mize s tekočim jeklenim trakom, bo isto delo opravljeno v treh in pol minutah. Delavec pa je pri stroju samo zato, da pazi in upravlja delo svojih jeklenih pomočnikov. Za to ni potrebno mnogo delavcev. Že v drugi četrtini leta 1946 so bili izdelani štirje takšni avtomatični trakovi za izdelavo motorjev novih kamionov »ZIS« (Za-vod imenovan Stalinov), ki zahtevajo skupno le sedem namesto 65 delavcev.

Stroj za toliko poveča človekovo moč. En sam človek lahko naredi de-lo, ki ga sicer dela 9 ljudi.

Sedaj razumete, zakaj je tako va-žno imeti mnogo strojev. Vsa bogastva sveta je ustvarilo človeško delo. Stroj pa olajša človeku trud in poveča nje-govo storilnost in proizvodnjalnost.

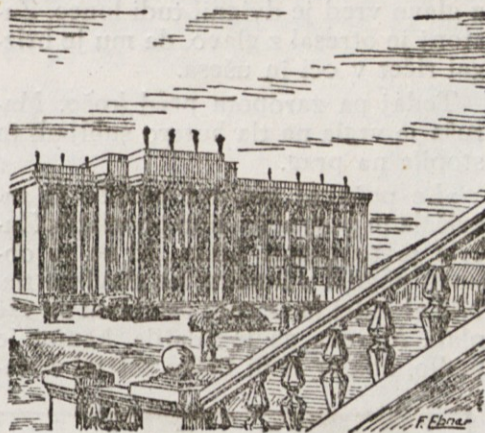
Ob žetvi se pojavi človek v delovni obleki. In zdi se nam, da je prišel orjak iz pravljice. Sam lahko požanje toliko žita, kolikor ga ne more požeti niti sto najboljših žanjic. Pri tem pa ne žanje samo, temveč tudi mlati. In to ni pravljica, ampak resničnost. Ta človek se imenuje kombajner. Kdo mu je dal takšno ogromno moč? Stroj — kombajn.

Orjaško močna postane tista dežela, ki ima mnogo strojev. Z izkorišča-njem strojev si pridobivamo milijone jeklenih pomočnikov za vse panoge našega gospodarstva. Ti stroji bodo želi, orali, sejali, tkali tkanine, kopali

premog in pridobivali nafto, in — kar je najpomembnejše — gradili nove stroje.

PROCVIT ZNANOSTI

Stroj naredi človeka močnejšega. Stroj pa izdelava človek. Preden se po-javijo na papirju, nastanejo obrisi ris-be bodočega stroja v iznajditeljevih možganih. Iznajditelj, konstrukter —



Dom kulture v Magadanu

jem in znanstvenikom odpira petletka najširša obzorja za njihovo ustvarjal-no delo. Čarodejna palica, o kateri je govora v bajkah, se nam zazdi samo igračka v primeri s tisto močjo, ki jo daje človeku znanost. Kemik spre-mnja lesene ostružke v bleščečo se svi-leno snov. Radiotelegrafist, ki se je dvignil z letalom pod nebo, sliši skozi oblake glas tovariša, ki stoji na zemlji. Zdravnik prisili srce, ki se je ustavi-lo, da spet prične biti in — vrne mrt-vega v življenje. Po človekovi volji menjajo reke svoje struge. Svetilni plin hiti tisoče kilometrov skozi cevi, da bi skuhal mleko za otroka. In v pu-ščavi pričenjajo rasti nove, še nezna-ne rastline.

In še in še...

Naša sovjetska znanost je že do se-daj dosegla sijajne uspehe, toda še večji bo njen procvit v bodočnosti. Petletka postavlja pred znanstvenike naloge, da v najkrajšem času prekosi-jo znanstvene uspehe v tujini. Naši znanstveniki bodo osvojili najtežje in najbolj zapletene panoge znanosti, in vse, kar bodo odkrili, bodisi tajno de-litve atomov ali kaj drugega — vse bo uporabljeno v korist ljudstvu, v bla-gor socialistične domovine. Pomislite, koliko znanstvenikov je potrebnih na-ši deželi, kako mnogo večjih ljudi po-trebujejo tovarne, kolhozi! Učite se bolj! Sovjetska država stori vse, da bi vam to omogočila. Leta 1950 bo v Sovjetski zvezi na tisoče šol in v njih se bo učilo 31.800.000 otrok.

KOT PTICA FENIKS

Znana nam je pravljica o ptici Feni-ksu, ki jo hudobne roke vržejo v ogenj. A ptica ne pogine, temveč se njen pepel spremeni v zlato perje in iz pepela se spet dvigne prelepa ptica.

Strašno opustošenje je prizadejal naši deželi vdor fašističnih divjakov. Mesta in vasi so bile izpremenjene v razvaline, polja in vrtovi v pogorišča. Toda ponovno, kakor ptica iz pravljice, vstaja iz pepela naša prelepa do-movina. Po petletnem načrtu ne bomo samo obnovili tega, kar je porušenega, temveč bomo zgradili našo deželo ta-ko, da bo še močnejša in bogatejša, kakor je bila pred vojno. Spet bo ve-ter kakor morje valovil zlata kolhoz-na polja. Konec petletke bomo že pri-delali več žita in imeli več kruha ka-kor pred vojno. V zlatih oblakih pra-hu se bodo vračale zvečer brezštevne kolhozne črede in širil se bo topli vonj sveže pomolženega mleka. Število glav govedi se bo v primeri z letom 1940 povečalo za 29 odstotkov, število svinj za 35 odstotkov, število ovac in koz pa za 62 odstotkov.

Po starih in na novo zgrajenih želez-

niških progah bodo drvele nove, moč-ne lokomotive in električni vlaki. Sa-mo v 24 urah bo preko železnic Sov-jetske zveze prevozilo 115 tisoč vago-nov. Hiteli bodo vlaki in vozili pše-nico, sladkor in mast iz Ukrajine, bombaž iz Uzbekistana, nafto iz Azer-bajdžana, dišeče limone in pomaranče iz Gruzije, moldavsko grozdje in turk-mensko sadje. Vsaka republika bo za-menjala svoje darove z drugimi repu-blikami — sestrami. Odmev velike iz-gradnje se bo razlegal od Belega do Črnega morja, od obal Tihega oceana do Karpatskih gora.

Če si tudi vi, kakor mnogi drugi otroci, radi zapomnite znamke avto-mobilov, vas bodo zbolele oči! Tu bo-do gruzinski, ukrajinski, beloruski av-tomobili. V Gruziji se ustvarja lastna železarska industrija. Sevanski slap bo dal tok za nove kemične tovarne Ar-menije. V toplem Uzbekistanu se bo z bombažem posejana površina pove-čala na 956 tisoč hektarov. Petletni na-črt predvideva vsestranski razvoj na-rodne gospodarstva zveznih repu-blik kot enakopravnih članic velike Sovjetske zveze.

NA TISOČE NOVIH HIŠ

Mnogo žalosti in trpljenja smo mo-rali preživeti med vojno. Niti ena ka-pitalistična država bi ne mogla pre-stati take preizkušnje ognja, železa in krvi. Naša družbena ureditev se je iz-kazala za močnejšo. Zmagali smo pod vodstvom velikega Stalina. Sedaj pa želimo zgraditi življenje, vredno ljud-stva — zmagovalca. V inozemskih me-stih hodijo po ulicah množice brezpo-selnih. V inozemstvu prenehavajo z delom tovarne in obrati. Tovarnari nočejo pristati na izpolnitev zahtev delavcev, ki stavkajo, da bi jim pove-čali premajhne plače.

V naši deželi ni in ne more biti brez-poselnosti. V naši deželi se bo zaslus-žek delovnega ljudstva povečal skup-no s povečanjem proizvodnjalnosti de-la. Leta 1950 bo povprečna letna plača delavca in nameščenca za 48 odstotkov prekosila višino plače iz leta 1940. Za svojo plačo bosta lahko naš delavec in naš kolhoznik kupila vse, kar po-trebuje družina. Volne, svile, obutve, masla, sladkorja bo pri nas več ko pred vojno.

V najbolj oddaljenih pokrajinah na-še dežele bo v tisočih hišah zasijala električna luč. Na obronkih mest se bodo med svežim zelenjem pojavile svetle, prijetne hišice. In marsikateri šofer, ki ga bo pot vodila tod mimo, bo presenečen ustavil avtomobil. Kak-šen čudež je to! Prostor mi je znan, vozil sem tod mimo pred nekaj dnevi — videl sem polje in gozdiček. A glej, tu je sedaj cela naselbina! Od kod ne-nadoma vse to?

Po petletnem načrtu se ustvarja no-va industrijska panoga — tovarniška proizvodnja stanovanjskih hiš. Vsak tovarniški oddelek izgotovi točno po načrtu del hiše. Tovorni avtomobili



Gradnja moskovske podzemne železnice

bodo prepeljali te izgotovljene dele na stavbišče. Prišli bodo tesarji. Ne bo jim treba niti sekati, niti tesati, niti strugati. Vse je pripeljano, točno izgo-tovljeno po meri — treba je samo se-staviti.

In kakor na dotik čarodejne palice — hišica, sezidaj se! — se bo pojavila, kakor da bi zrasla iz zemlje, nova hiša.

F. S. Finžgar:

LISKO



gce na potep

Gospod Hudournik si je stesal v planinah malo kočico, kjer je vsako leto preživil svoj dopust. Nikoli mu ni bilo dolgčas. Letos pa so mu bile



namenjene še prav posebno zabavne urice. V vlakcu se je kupil malega psička Liska — pravega svojeglavca — s katerim sta kmalu postala najboljša prijatelja. Skupaj sta hodila na izlete, si delila klobase pri kosilu, nabirala drva in jagode ter večkrat pogledala k bližnji pastirski koči, k majerci Maruši, kjer sta vedno dobila sveže, toplo mleko.

Vroč poletni dan je bil. Lisko je bil prost, ker je gospodar cepil drva. Odločil se je za obisk pri Maruši. Pa v koči ni bilo nikogar, ne Maruše, ne pastirja Tomaža.

Lisko se je naredil kar domačega. Zakaj nekaj ga je prijetno ščegetalo v nosu. Na mizi je stal lonček. Od nje je prihajal prijeten vonj. Toda ne po misku. Nekaj boljšega je moralo biti. Lisko poskoči na klop. Vonj je bil še lepši in ga je vabil in vabil. Lisko je še enkrat pogledal po Maruši. Ne duha ne sluha o njej. Drzno je poskočil na mizo in vtaknil nos v lonček.

»Presneta reč, ričet je v njem in iz ričeta gleda prašičev rilec!«

Lisko se je spomnil, da mu je Hudournik strogo prepovedal na mizo. Zapekla ga je vest; kljub hudi skušnjavi je začel omahovati. Tedaj se mu je zazdelo, da je nekaj zaropotalo. Prestrašen je skočil z mize, sedel hinavsko na prag in čakal. Nikogar ni bilo: ne Maruše ne Tomaža. Le veter je pilhal; ta je prevrnil prislono škodlo, da je rahlo zaropotalo in Liska ustrašilo. Še je posedel na pragu, toda ričet je vabil. Željno je pogledal na mizo,

a se je premagal. Skočil je čez prag in obletel kočico. A se je spet vrnil. Mikrilca v lončku je bil prehud. Lisko je v boju s skušnjavo omagal. Skočil je na klop, s klopi na mizo in takoj vtaknil gobček v lonec. Toda lonec je bil na vrhu zelo ozek. Lisko ni dosegel mesa. Samo nos je vtaknil v ričet. »Kar je, je, sedaj moram do mesa!«

S hudim sunkom je porinil glavo v lonec; kar zbolelo ga je, ko je potiskal rob lonca čez ušesa. Hitro je pograbil rilec in dvignil glavo. A smola smolnata! Glava ni hotela iz lonca — z glavo vred je dvignil tudi lonec. Zastonj je otresal z glavo, da mu je brizgal ričet v oči in ušesa.

Tedaj pa zaropota pred kočico. Maruša je vrgla na tla butaro suhljadi in stopila na prag.

»Le počakaj me, tat pasji!« je zakričala in pograbila šibo ob vratih. Začela je tepežkati Lisko, ki se je obupan pogledal z loncem na glavi na tla. Nič ni videl in se zato zaletaval na vse plati. Maruša pa je mlatila, kamor je padlo, dokler se ni Lisko zaletel v ste-



no s tako silo, da se je lonec razbil in se vsebina pocedila po koči. Lisko je imel vse zapackane oči, a vrata je vendarle našel. Pobegnil je skozi njega, kar je sapa dala, in na pragu je ujel še zadnjo na svojo dlako.

ZAKAJ - ZATO

Zakaj sanjamo? Človek misli z možgani. Možgani imajo več delov. Ponoči počivajo skoro vsi deli možganov. Le nekateri so še budni. V njih je še živ spomin na kakšne dogodke. Ta spomin pa navadno ni jasen, ampak je megljen in večkrat pomeša dogodke med sabo. To so sanje. Sanjamo samo, če ne spimo trdno. Tedaj ne sanjamo. Najbolj zmešano sanjamo, kadar možgani na pol dremljejo. Ko sanjamo jasne sanje, tedaj so naši možgani skoro že čuječi in se kmalu zbudimo. Čim manj sanjamo, tem bolj odpočiti vstanemo. Sanje nič ne pomenijo. Le babjeverni ljudje mislijo, da so sanje pomembne.

Zakaj ne čutimo bolečin pri striženju las? Če se spečemo ali urežemo, čutimo bolečino. To občutijo najprej živci, ki jih je zelo mnogo po vsem našem telesu. Kjer je več živcev, tam je naše telo bolj občutljivo kakor tam, kjer jih je manj. Ti živci povedo našim možganom, kaj se je zgodilo s tem ali z drugim delom našega telesa. Kjer ni živcev, tam tudi ni bolečin. Ako hoče zdravnik operirati kak del našega telesa, uspava najprej živce. Uspavani živci ne more povedati možganom, kaj se v njegovi bližini godi, zato med operacijo ne čutimo bolečin. Naši lasje in naši nohti nimajo živcev, zato jih lahko režemo, ne da bi pri tem občutili kakih bolečin.

STRIC JOŽA SVOJIM PRIJATELJEM

Micika Slugova — Lizika iz Remšnika pri Železni Kapli. Ne vem, katero ime ti je bolj pri srcu, ali domače ali partizansko. Oboje je lepo, pa ti bom vseeno rekel Lizika. — Lepo je, draga Lizika, da si se po tolikih letih spet spomnila na strica Joža in na njegovi dve knjigi, ki so ti jih pozneje ukradli nacisti. Praviš, da nacistični duh na Koroškem še vedno živi in da te je še pred nedavnim zasmehoval neki nacist, ker si v vlakcu brala slovenski list in se s tovarišico pogovarjala po slovensko. Kar nič se ne razburjaj zaradi tega, veš, za neumnost ni zdravila. Taki ljudje so pač prespali zadnjo vojno in zlom nacizma in danes še vedno sanjajo o nemškem gospostvu nad svetom. Pa bodi brez skrbi — tudi oni se bodo nekoč zbudili, če ne prej, jih bo prebudila bridka stvarnost. Želiš, da bi se lahko poslovila od svoje pokojne tovarišice in prijateljice Tatjane — Malke Oraže. Spominjaš se vajinih otroških let, ko sta skupno živeli brezskrbno otroško življenje in doraščali v dneh, ko so našemu narodu pretili z iztrebljenjem. Kako se je v obeh vzbudila zavest povezanosti z usodo slovenskega naroda in kako sta se znašli na strani naših junaških borcev, ki so se borili za svobodo in združitev vsega slovenskega naroda. In s svojim pisemcem bi rada počastila spomin svoje prijateljice Tatjane. Tvoja želja je plemenita. Stric Joža pa bi ti rad povedal, da boš najlepše počastila spomin svoje tovarišice, če se boš z vso ljubeznijo in predanostjo borila za pravice in napredek našega naroda, kakor bi to storila Tatjana, če bi živela danes med nami. In če bodo vse koroške mladinke na tako plemenit način počastile spomin padle tovarišice, potem njena žrtev ni bila zaman! — Prisrčno pozdravljena!

Cilka Breznikova iz Pliberka. Tako prisrčno govoriš o svojem očku, ki so ga nekoč odgnali gestapovci in se nikoli ni več vrnil domov. Ja, stric Joža je bil tedaj s tvojim očkom skupaj v gestapovskih zaporih v Celovcu. Tvoj očka se je rad pogovarjal o svojih dragih doma in tudi o tebi, Cilka, je večkrat govoril. Junaško je prenašal vse trpljenje in neomajno veroval v zmago pravice. Potem so ga odpeljali v Nemčijo in se ni več vrnil. Hudo je to, draga Cilka, posebno za tebe, ker si še majhna. Toda ponosna si lahko na svojega očka, ki kot vzravnane, neupogljiv značaj ni klonil pred gestapovskim nasiljem in je raje dal svoje življenje, kakor pa bi se izneveril zvestobi do svojega naroda. — Potem praviš, da so spet prišli gestapovci in preselili tebe in tvojo mamico daleč

do Koroško in tudi to, kar stric Joža pripoveduje svojim prijateljem. Veš, da vam želi vsem le dobro in lepo. — Glej, moja mala prijateljica, stric Joža razume tvojo in tvoje mamice bol, ve, da je bilo veliko gorja in da ga še tudi danes ni konec. Pa vseeno, Cilka, se lahko veseliš življenja, saj imaš skrbno mamico, imaš dobre bratce in sestrice in vsi prijatelji »Mlade Koroške« so tvoji prijatelji. Najlepša pa naj ti bo zavest, da bo nekoč tvoje življenje lepše, ker se bo razvijalo v svobodi. Za vse lepo in dragoceno v življenju pa se je treba boriti in mi vsi, tudi ti, mala Cilka, moramo po svojih močeh prispevati, da bo zmagala pravica in z njo ljubezen do svobode in do vsega lepega in dobrega. — Iskreno in toplo pozdravljena!

Tokrat prejme nagrado za pravilno rešitev ugank in križanke Cilka Breznikova iz Pliberka.

POTOK IN OGLEDALO

Ogledalo se je pobahalo potoku:

»Jaz sem najimenitnejša stvar na svetu. Kadar se človek postavi pred me, mu takoj pokažem najmanjši madež na licu!«

Potok je zažuborel in odgovoril:

»Tudi jaz pokažem človeku najmanjši madež, a sem vedno pripravljen, da mu ga tudi sperem z lica!«

Za listee glave



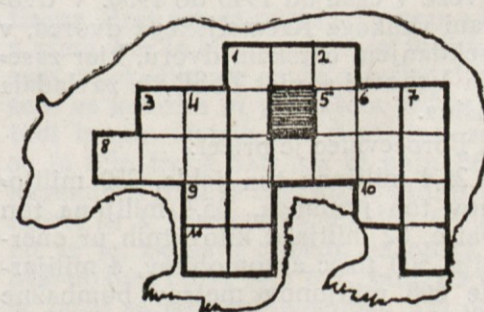
Mojca je pridna učenka. Tudi slovenski jezik že dobro obvlada. Jakej je bil pa tako poreden, da ji je v nalogi zmešal besede in sedaj se revica muči, da bi jih spravila skupaj kot se spodobi. Pomagajte ji, pionirji, in postavite iz sledečih besed stavke tako, kot je prav.

Pes	dela	posodo
Mizar	molze	miši
Kokoš	čuva	kravo
Hči	nese	hišo
Dekla	lovi	stol
Mačka	pomiva	jajca

KDO ZNA?

Od teh 36 pik prečrtajte 6 pik tako, da bo v vodoravni in navpični legi ostalo zmeraj sodo število pik, to se pravi 2, 4, 6, 8 itd. (in ne 1, 3, 5, 7 itd.).

KRIŽANKA



V o d o r a v n o : 1. neresnica; 3. dragocena tekočina; 5. sled v snegu; 8. praznik mrtvih; 9. b. t.; 10. vprašalnica v domačem govoru; 11. a. i.

N a v p i č n o : 1. sedaj odpadajo z drevja; 2. peče; 3. začetnice besed koroški Slovenec; 4. vodna žival; 6. oče; 7. koroška reka.

REŠITEV KRIŽANKE

V o d o r a v n o : 1. gozd; 4. goba; 5. Zila; 6. Drava.

N a v p i č n o : 1. gozd; 2. Obir; 3. Zala; 7. sv.

REŠITEV UGANK

- Polž.
- Rudar.
- Žoga.

STE ŽE SLIŠALI PIONIRJI

Ali veste, kaj je »svetlobno leto«? »Svetlobno leto« imenujemo razdaljo, ki jo preleti svetloba v enem letu. Učenjaki so izračunali, da napravi svetloba v 1 sekundi 300.000 kilometrov. Razdaljo od Lune do Zemlje premeri svetloba v 1,25 sekunde, od Sonca pa prihiti v 8 minutah. Od najbližje zvezde do nas potrebuje svetloba »samo« 4 leta. Najjasnejša zvezda našega neba Sirius je oddaljena od nas 9 svetlobnih let, najbližja zvezda v ozvezdju Veliki voz ali Veliki medved pa 70 svetlobnih let.

Tudi devetletna pionirka je bila na Mladinski progi. Malce čudno kajne, da je tudi mala pionirka Marjanca dobila značko »Mladinske proge« in legitimacijo s prelepim nazivom »Marjanca — graditelj Mladinske proge«. Marjanca je namreč odšla skupno s svojo mamico, ki je kuhala v ljubljanski mladinski brigadi na progi Brčko-Banoviči, in tudi pomagala pri delu. Z njej primerno veliko oziroma malo lopato je izravnavala navoženno zemljo, pomagala v kuhinji, največkrat pa je prinašala žejnim in utrujenim mladincem vodo iz oddaljenih studencev. Najmlajša graditeljka Mladinske proge pravi, da tako lepih počitnic še ni doživela.



To pa sta naši mali prijateljici »Mlade Koroške« Milka in Anica Kušejeva z Blata pri Pliberku

v mrzlo tujino. Več kot polna tri leta je trajalo to pregnanstvo, navsezadnje je pa le prišel dan rešitve in povratka v domovino. Praviš, da ste na poti domov verovali v to, da doma ne bo več hudobnih ljudi in da bo življenje svetlo in lepo. Toda še enkrat ste morali doživeti razočaranje. — Sedaj pa pridno hodiš v šolo in prebiraš »Mla-